

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Миколаївської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в III кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у III кварталі 2020 року свідчать, що на тлі продовження адаптивного карантину респонденти очікують значне скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишаються високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 37.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 56.3%) (одні з найнижчих оцінок серед регіонів) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 16.1%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 56.3% респондентів очікували, що зростання цін понад 7.5% (у попередньому кварталі – 62.5%), у цілому по Україні – 44.4%. **Головними чинниками інфляції** залишаються витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **суттєву девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США, як і в попередньому кварталі, очікували 87.5% респондентів, у цілому по Україні – 83.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств** нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 6.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 37.5%) (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – 4.4%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва:** баланс відповідей – 6.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 31.3%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у II кварталі 2020 року – 20.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 9.8% та 4.3% відповідно;
- **скорочення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 31.3% та «мінус» 18.8% відповідно (у попередньому кварталі – по «мінус» 43.8%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.7% та 5.2% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 26.7% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 50.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 10.8%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, стрімкішими темпами** (баланс відповідей – 93.8%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 43.8%) (у попередньому кварталі – 87.5% та 37.5% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів та послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 43.8% та 60.0% відповідно (у II кварталі 2020 року – 25.0% та 40.0% відповідно).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на сировину та матеріали. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив недостатнього попиту (графік 5).

Очікується зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом нижчими темпами (графік 8). Половина респондентів, які планують брати банківські кредити, надає перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

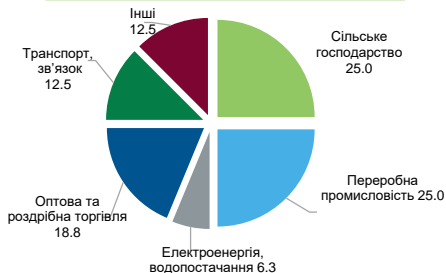
93.8% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

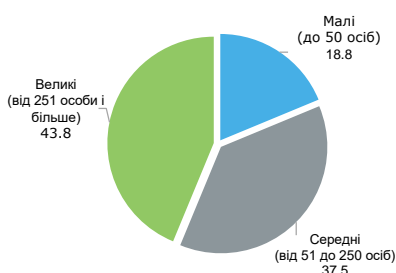
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 12.5%). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як поганий: баланс відповідей – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 55.6%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 12.5% (у попередньому кварталі – 18.8%).

Паспорт вибірки^{1,2}

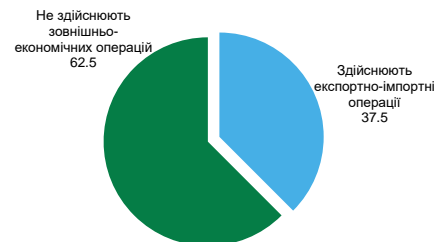
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

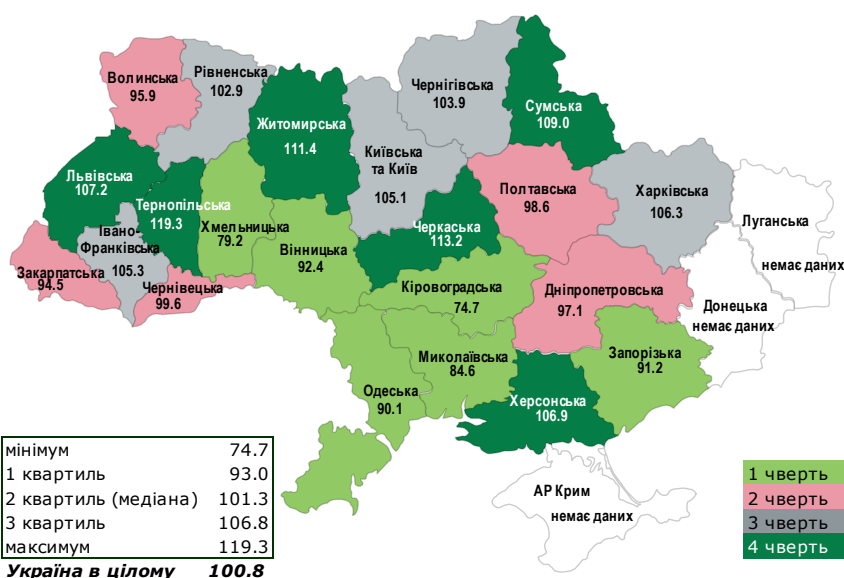

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–31 серпня 2020 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	12.5	12.5	20.0	-37.5	-6.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	43.8	33.3	56.3	-31.3	6.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-11.8	0.0	13.3	-43.8	-31.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	11.8	17.6	33.3	-43.8	-18.8
кількості працівників	-31.3	-16.7	-6.3	-50.0	-26.7

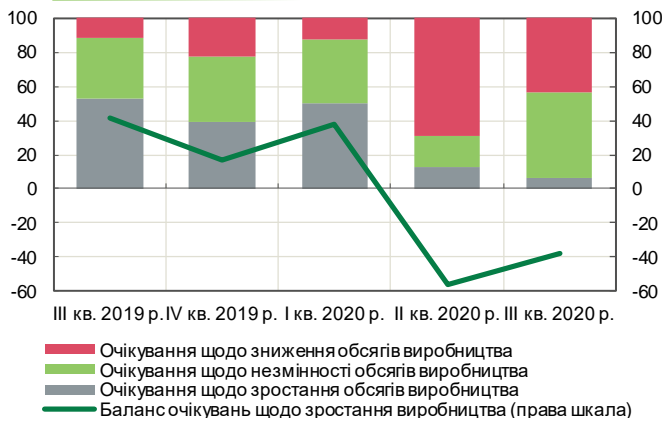
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

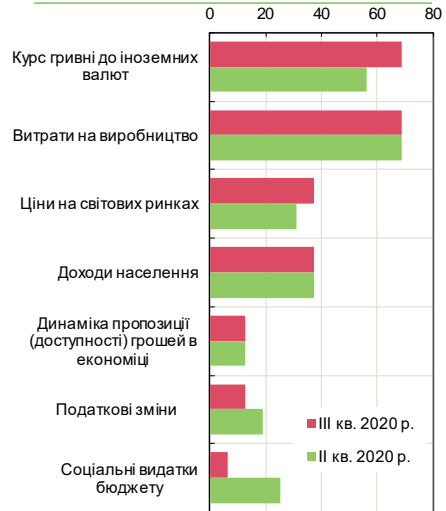
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

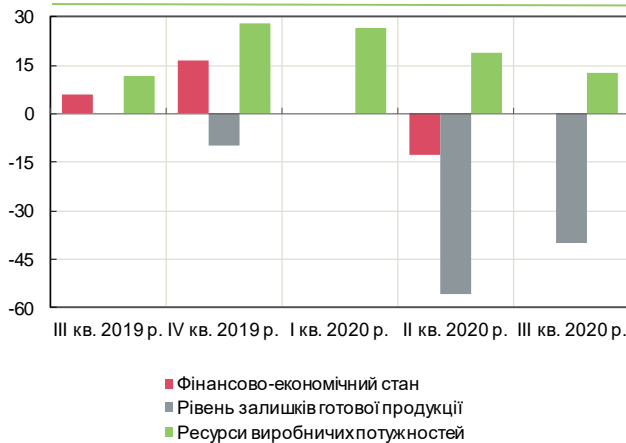
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

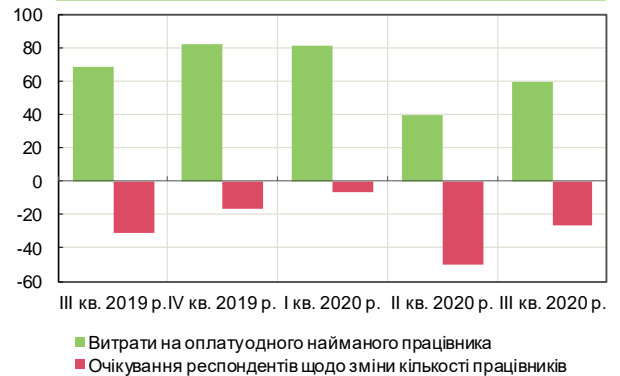
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

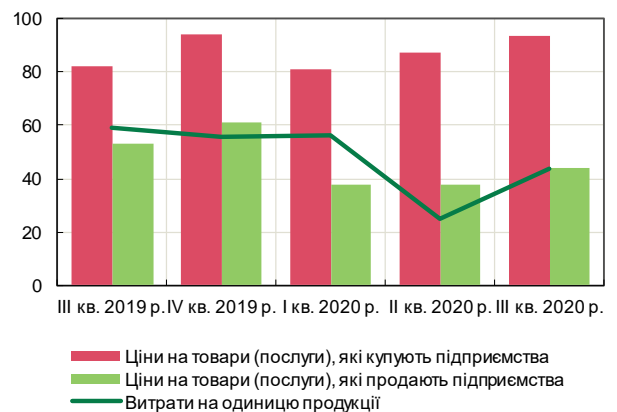
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

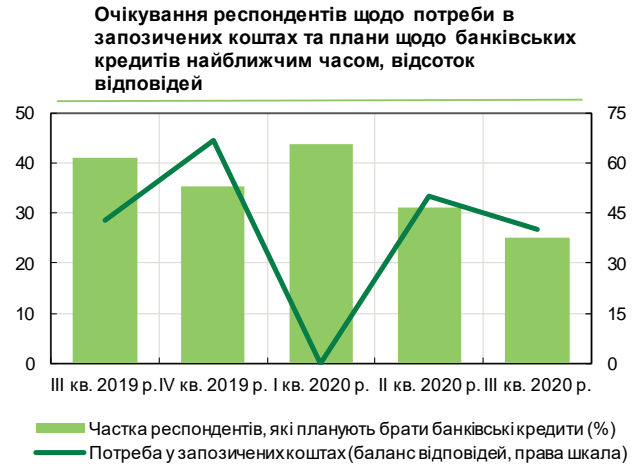
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

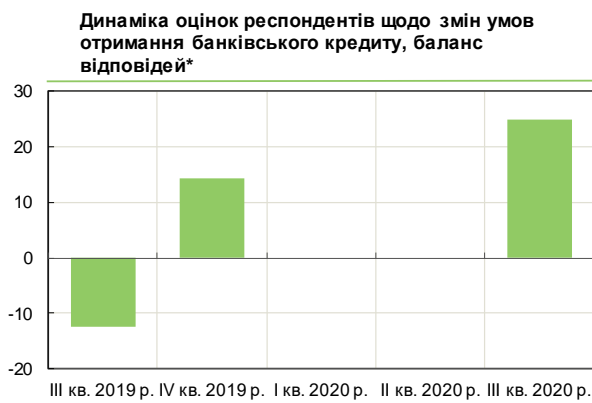
Графік 7

Графік 8

Графік 9

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

